

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 162 (3026) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 21

A mérgezőgázok visszaömlenek

Irta: Dr. Pál Árpád

A legújabb hadműveleti hírek között olvashattuk, hogy az Északamerikai Egyesült Államokban mérgező gázokkal tartanak hadgyakorlatokat. Valahogy nehéz is elképzelni, hogy az efféle hadgyakorlatok hogyan tudnak lefolyni, hiszen ezekben a próbaháborúkban az ellenfél is a saját hadseregéből telik ki, s így a mérgező gázok a saját embereik életét veszélyeztetik. Emberek helyett tehát körülbelül állatokon, vagy növényeken, a létfenntartáshoz szükséges termékeken próbálják ki, hogy a bizonyos pontokról elindult mérgező gázoknak meddig terjed el a gyilkoló hatása, milyen sebességgel tudnak továbbhaladni, s milyen védekezési módokkal lehet ellenük akadályt állítani. Még a próba is élteveszélyes; tehát a mérgező gázok hadgyakorlatok már magukban véve a tömeghalállal való próbálkozások.

Hogy Roosevelt elnök háborús politikája a saját hazáját is ilyen vészes kitérőkhöz vezesse, ez csak azt jelentheti, hogy a politika irányítói vagy nagyon tudják gyűlölni az embereket, vagy nagyon kétségbe estek a maguk vállalkozásai sikere felől. A mérgező gázok hadi használatát az erkölcsi felfogás kitiltotta a háborúviselés eszközei közül. Ahogyan van a hadifoglyokra és a vöröskeresztes szolgálatra nemzetközi védelem, úgy ilyen nemzetközi megállapodás van arra is, hogy a hadviselő felek mérgező gázokkal nem dolgozhatnak. Az emberiség nagy párbajainak is megvannak a szabályai, melyek a becsületes népek sorából kiközösítik azokat, akik nem küzdenek lovaságosan, akik az egymással való nyílt szembeállítás helyett a szemben nem állókat öldöklék, s megszállt területeken pusztítják ki vagy fertőzik meg az életadó levegőt.

Roosevelt elnök urak mégis ezt a lovasatlanságot akarják választani harcok módjának. A korábbi világháborúban is Amerikából jött az új gázok receptje, mellyel az addigi gázháború zavaró, vakító, csípős hatású ködfuvasai helyett a halálos fojtogatás hatásaival hoztak fokozást. Az éhségblokáddal már megzilálták akkor a központi hatalmak lakosságát, s az otthoniak elégedetlensége a Franciaországban levő frontra is végzetesen kihatott. Wilson akkori amerikai elnök is 14 pontban elküldötte a maga álszenteskedő ígéreteit, amelyek a népek önrendelkezési joga, a tenger szabadsága, s a hódítás és kárpótlás nélküli béke jelszavával mákonyozták azokat, akik a becsületes harcban erősebbek voltak. Így született meg a Páris-körüli békek rendszere, melyben tulajdonképpen a kémiai és erkölcsi mérgező gázok győztek, s mindkét fajta életlést Amerika hozta Európa földjére.

Talán ezt az egykori győzelmi módot akarják újból kipróbálni Amerikából. A helyzet azonban nagyon más, mint akkor. Most egész Európa egységesé vált, s az amerikai és angol éhez-

600 kilométert törtek előre a tengelycsapatok a szovjet fronton

Roosevelt mérgező gázzal fenyegetőzik. — Ghandi engesztelhetetlen az angolokkal szemben

Budapestről jelentik: (MTI) Berlini jelentés szerint szakadatlanul folyik a megvert ellenség üldözése a Don folyó nagygyarulatában a Donec és a Don alsó folyása mentén. A keleti harctér déli szakaszán a szövetséges csapatok egyes részei a gyalogság zömét messze megelőzve, már fontos hadászati pontokat szálltak meg, míg messze mögöttük északra és nyugatra még nagyobb harcok folynak. Ugy látszik tehát, hogy éppen a Don és a Donec menti csatában nagyobb arányban érvényesül a merev vonalakat nem ismerő mozgó háború jellemző tulajdonsága.

Berlini jelentés szerint a keleti harctér egyes részein a tengelycsapatok a támadás megkezdése óta, már körülbelül 600 kilométerrel törtek előre. Az újabban megszállt területeknek igen nagy ipari és mezőgazdasági jelentőségük van.

Szétrombolják a szovjet utánpótlási vonalait

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Katonai helyen közlik, hogy a keleti harctér déli szakaszán erős német repülőkötelékek hétfőn is igen eredményes támadásokat intéztek bolsevista csapat és járműgyűlékek ellen. Német repülőgépek a povorinoi pályaudvarra nagy bombá-

kat dobtak, amelyek a berendezésekben és az ott vesztelő vonatokban nagy rombolásokat okoztak. A német repülők Rosztov környékén is ismételt támadásokkal erősen zavarták a szovjet vasuti forgalmat, különösen az utánpótlási forgalmat.

Massaryk elnök fia gyilkosságra biztatja a cseheket

Liszabonból jelentik: (NST) A Londonban élő Jan Massaryk rádióban felszólítást intézett a csehekhez, hogy gyilkoljanak le, ha módjukban áll minden németet, nemre és korra való tekintet nélkül. Hangoztatta, hogy nem szabad törödni az illemmel és nem szabad válogatni az eszközökben. Kiváncsún tartotta, hogy a németek ellen támadásra induló repülőgépeket válogassanak célpontjaikban, mert a német asszonyokat és gyermekeket ép úgy kell pusztítani, mint a férfiakat.

had válogatni az eszközökben. Kiváncsún tartotta, hogy a németek ellen támadásra induló repülőgépeket válogassanak célpontjaikban, mert a német asszonyokat és gyermekeket ép úgy kell pusztítani, mint a férfiakat.

Német körökben neveltségesnek tartják az amerikai hadüzenetet Magyarország ellen

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes német helyről közlik: Az Egyesült Államok,

valamint Magyarország, Románia és Bulgária közötti hadiállapotnak, mint hétfőn a Wilhelmstrassen kijelentet-

blokádnak nem fog rajta, hiszen ez az egész földrész egymagában elég arra, hogy a maga ellátását biztosítani tudja. Most nem csak a német-magyar-bolgártörök együttessel van dolga a világnak, hanem a világnak, nem egy elszigetelt országocskával, mely Európa középső részére szorult össze, hanem egész Európa és egész Kelet-Ázsia fogott össze, s a Földközi tengert, az északi-keleti és középleleti területeket is a maga sodrásába vonta, hogy szembeálljon azokkal a volt urakkal. Az orosz földet is ez a világrészekre kiterjedő új együttes a maga tápláló területévé szorította, s így a háború minden további elnyúlása a több kenyér állapotát hozza a

német-olasz-japán vezetés alatt álló küzdők javára. Ezeket nem lehet éhségblokáddal szétzilálni. Az éhségblokádnak inkább Angliát kezdi ki; ez a harci módszer visszafelé sült el az angol-amerikai gögösködők részére.

Jöjjön hát a mérgező gázok áramlata! — mondják az amerikai elnökök. A németek felelnek rá, hogy az ő kémiai iparuk fejlettebb, s ha Amerika mérgező gázokkal kezd próbálkozni, arra mérgezőbb gázokkal tudnak válaszolni. A gázháború területe nem Európában fog lenni, hanem Amerikában. Azokat fogja irtani, akik abba belekezdtek. A háborút az angol-amerikai hatalmi csoport nem tudja megvívni. Ezt jelenti

az amerikai mérgező gázokkal való hadgyakorlat. Ha végső eszközként mégis ezekkel a gázokkal akarnak dolgozni, akkor nemcsak a háborút veszítik el, de a békét se tudják úgy megkötni, hogy a többi világrész velük becsületes ellenfélként tudjon tárgyalni. Európa, Ázsia, Afrika ki fog esni az amerikaiak világpiacon területéből, mert a mérgező gázok Amerikát legalább is egy emberöltő idejére elválasztják a többi népektől. A mérgező gázokat Amerika öngyilkos módon hőmpolygati a többi világrész felé; azok a mérgező gázok visszajúvódnak Amerikára, s Amerikának emberiségi érvényességét való számbavételét fogják mezofoítani.

Német tábori kötőhelyet kombáztak az angol repülők

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Német katonai körökből jelentik, hogy az El Alamein körül folyó harcok során, valamelyik éjszaka brit bombázó repülőgépek megtámadták az egyik német tábori kötőhelyet. A támadás három és fél óra keresztül tartott. A műtőszatórkaz a bombaszilánkok foszlányokra szaggatták. Eltaláltak több orvost, betegápolót, betegápolónőt és sebesültet. Egy bombaszilánk leszakította a vezető orvos halkarját, amidőn éppen műtétet végzett egy súlyosan sebesült hadifogoly angol katonán. A támadás sok halálos áldozatot követelt.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Fogságba esett angol egészségügyi tisztet Tobrukban a német egészségügyi tisztet előtt a legmélyebb sajnálatukat fejezték ki arról, hogy a brit légierő bombázta a tobruki tábori kórházat. A bombázásnak több hadifogoly áldozata is volt.

Newyork. (MTI). Az OFI jelenti: Az Egyesült Államok tengerészeti minisztériumának jelentése szerint a tengely tengeralattjárói július 19-én az Egyesült Államok keleti partjai közelében elsüllyesztettek két közepes nagyságú amerikai kereskedelmi hajót.

Ünnepélyes keretek között nyitották meg Nagyvárad legújabb keresztény nagykereskedését

Új helyiségbe költözött Haas Fülöp és Fiai szőnyegáruháza

Nagyvárad. Saját tud. Kedden délelőtt 11 órakor ünnepélyes keretek között nyitotta meg Haas Fülöp és Fiai cég Nagyváradon, a Rakóczi-úton levő Apolló-palota földszintjén újjáépített üzlethelyiségét.

Az étépités hónapok óta igen sok váradai vállalkozót foglalkoztatott és ennek eredményeként a váradai építő vállalatoknak egy olyan ténykedése kényvelhető el, amely mindenképpen dicséretes példája a már országos hírű nagyváradai építőiparnak.

A megnyitás alkalmával a nagyváradon szép, hatalmas méretű üzlet helyiségében megjelent Nagyvárad város vezető társadalmának képviselői. Együtt láttuk a váradai magyarság vezetői tagjai között; elsősorban a hely-

őség parancsnokát vitéz Góthay Béla tábornokot, a Kereskedelmi és Iparkamara részéről dr. Olasz Vilmos főtitkárt, dr. Cserzy Béla titkárt, a város képviselőjében dr. Borbély Dezső városi főjegyzőt, dr. Varga László iparügyi tanácsnokot, Klemens Rudolf gazdasági tanácsnokot, azután dr. Krasznay Pál rendőrtanácsos, dr. Krüger Jenő, Nagy János, a Baross Szövetség elnöke, Pintér István mérnök, Szabó Károly ipartestületi elnök és még igen sokan, mások, valamennyien a nagyváradai társadalom reprezentánsai.

Az üzletavatáson megjelentek előtt Lehoczky Pál budapesti ügyvezető igazgató az alábbi üdvözlő beszédet tartotta:

A központi igazgató ünnepi beszéde

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!
Engedjék meg, hogy néhány percig igénybe vegyem szíves türelmüket és dióhéjban előadjam vállalatunk történetét:

Vállalatunk alapítója Haas Fülöp ősrégi takács-családból származott. 20 éves korában a bécsi ipari rajziskolán munkájával egy 60 forintos ösztöndíjat nyert. Nem elégitette ki az ösök egyszerű takács mestersége és ezzel a 60 forinttal 1810-ben önálló műhelyt alapított. Abban az időben az összes textilanyagok, de különösen szőnyegekben, butorszövetekben, a házi ipart kivéve, Európa teljesen Angliának volt kiszolgáltatva. Haas Fülöp azt a gondolatot követte, hogy az angolok is lent kezdtek és az általuk megjárt út mások előtt sincs elzárva. Tanulmányozta módszereiket és rövid idő múlva nemcsak hogy egyenlő értékű árukat tudott előállítani, hanem a gyártási eljárások tökéletesítésével különböző találmányai révén azokat messze túl is szárnyalta. Már 1839-ben a bécsi iparkiallitáson az angolok elől elvitte az első díjat. A soron következő 1845. évi bé-

csi világiállításon, az 1850. évi lipcsei világiállításon és 1851. évi londoni világiállításon mindenütt fényes győzelmeket aratott az angol ipar felett. Ekkor már különleges gyárak voltak Bécs mellett Mitterdorfbán, ahol butorszöveteket gyártott, Csehországban Glinskóban, ahol kizárólag damastokat és utrechti plüss gyártott, Ebergassingban, pedig saját találmányu gépi szőnyegeit állította elő. Nagy segítségére jött fia, Haas Ede, aki az apa megkezdett művét hatalmas mértékben továbbfejlesztette s az örök ellenfeleket, az angolokat, saját országukban győzte le, azaz, hogy Angliában, Bretfordban butorszövet- és szőnyeggyárat állított fel. A selyem szöveteket Franciaországban, Lyonban építette legelőször a budapesti és utána sorban: berlini, római, londoni, newyorki üzletek. Ekkor már 14 különböző gyár fölött rendelkezett a vállalat. Az eladási szervezet is felvontosan növekedett. Hazánkban már a

nyolcvanas évek elején fiókküzetek voltak Budapesten kívül Kolozsváron, Nagyváradon, Szegeden, Debrecenben, Temesváron, Brassóban, Aradon. Az első világháború és az azt követő nehéz idők természetesen megviselték a vállalatot is. A román megszállás következtében elvesztettük nagyváradit, kolozsvárit, temesvárit, brassóit és aradi üzletünket. Olaszországban odaveszték a római, velencei és milánói üzletek. A vállalat magyar része, amely már a múlt században igen nagy önállóságra tett szert és már régen mint önálló, független részvénytársaság működött, lassan kiheverte a veszteségeket a Sopronban és Ujpesten lévő saját gyáraival, rövidesen olyan tökéletességre fejlesztette a magyar gépi szőnyeg és butorszövetipart, hogy ezekben a cikkekben ma már úgyszólván semmilyen behozatalra nem szorulunk. Ezzel együtt a magyarországi eladási hálózat is kibővült és ma az ország összes nagy városaiban 15 fiókküzetben állunk a magyar vevőkönzéség rendelkezésére. A gyárak közel 3000 munkás mellett az eladási szervezet 200 értelmiségi alkalmazottat foglalkoztat.

Nagyváradon presztízis és tradíció kérdése volt, hogy ősrégi üzletünket újból feltámasszuk. A mai viszonyok között, ilyen keretekben üzletet nyitni tulajdonképpen küldetés a magyar keresztény kereskedelem érdekében. Köztudomású, hogy háborús viszonyok között mindig

az a törekvés hatalmasodik el, hogy kevés, vagy semmi befektetéssel nagy nyereséget hozó üzleteket kössenek. A nagyváradit üzletünkben 140.000 pengő körüli összeget fektettünk bele. Óriási nehézségekkel kellett megküzdni a mai nyersanyaghiány mellett, a szükséges építőanyagok beszerzésénél. Végül azonban nagyrésztben a nagyváradit iparosok lelkes támogatása révén mégis sikerült. Külön ki kell emelnem ez alkalommal elsősorban azt a megértést és támogatást, amellyel a városi hatóságok részéről találkoztunk. Köszönet illeti Krause Tivadar tervező és Pintér István kivitelező építésmérnök, Széll Ferencasztalosmester, Péter István villanyszerelő vállalkozó és vitéz Péchy József üveges vállalkozó és Szolga Ferenc kárpitos urakat, akik egész rendkívüli odaadással és segítségükkel adták az építéshez. Még az építésnél is nagyobb gondot okozott a mai viszonyok között ezt a helyiséget megfelelő áruval megtölteni. A mai keresztény kereskedelem új célkitűzései a mi számunkra tulajdonképpen nem is voltak újak, egyszerűen folytatnunk kell azt, ami most már 132 év óta vállalatunknál tradíció. Egy vállalatot épp úgy nem szabad kiuszorítani, akár a termő földet, mert néhány éven keresztül többet lehet belőle ugyan kivenni, de végül azonban kimerül és tönkremegy. Meg kell elégedni szerényebb, méltányosabb nyereséggel és lehetőleg ezt sem kivonni az üzletből, hanem azt abban tovább gyümölcsösztetve, lehet egy vállalatot naggyá fejleszteni. Amikor nagybecsült és mélyen tisztelt vendégeinknek megköszönöm szíves megjelenésüket, azzal a fogadalommal zárom szavaimat, hogy 132 éven keresztül keresztény kereskedői multunkhoz híven, a jövőben is minden képességünkkel arra törekszünk, hogy a magyar keresztény kereskedelem ügyét előrébb vigyük.

Nagyvárad üdvözli az új keresztény üzletet

A vendégeket üdvözlő beszéd után dr. Varga László köszönte meg a nagyváradit társadalom nevében az új üzletalakítás tényét. Megemlítve azt, hogy a nagyváradit iparosok olyan szépet alkottak, amely díszre válik a váradit iparos társadalomnak. Beszédében utalt arra, hogy a régi kizsákmányoló liberalizmus ideje lejárt s ennek bizonyítós példája az, hogy új üzletek létesülnek, amelyet támogatni kötelessége minden keresztény nagyváradit lakosnak.

Ezután dr. Olasz Vilmos a nagyváradit Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára beszélt, megemlítve, hogy hatalmas válaszfal épül a mostani nehéz és gondterhes időkben, amelyekben a visszamaradott szellem és az újjáépülő gazdasági élet között megnyilvánuló példa a mai üzletmegnyitás — ez a tény a magyar élniakarásnak ragyogó bizonyítéka.

Az Iparkamara főtitkárának tetszéssel fogadott beszéde után Nagy János, a Baross Szövetség nagyváradit elnöke üdvözölte az új keresztény céget, utalva arra, hogy utmutatása ez a vállalkozás az előretörő magyar kereskedelmi életnek.

Utána Szabó Károly Ipartestületünk elnöke fejezte ki hálás elismerését a cégnek, amely egyébként régi ismerőse és munkaadója a nagyváradit iparos társadalomnak, majd közvetlen szavakkal emlékezett meg arról, hogy a cég próbára tette Nagyváradit iparoságának tehetségét. Bizonyítéka ennek a kapuját most megnyitó ragyogó és korszerű üzlet.

Alkalmunk volt az újonnan megnyitott üzletben meggyőződni arról, hogy a cég a magyar textilipar páratlan elsőségének hirdetője s élén a kiváló vezetővel Lehoczky Pál budapesti ügyvezetővel, Szárnyasi László cégvezetővel, Novacek Rudolf, Paczák József, Berka Frigyes és Tax Sándor kirakattervezővel biztosították arra, hogy a nagyváradit közönség kedvelt bevásárlási forrása lesz és marad a Haas Fülöp és Fiai cég.

Gandhi nem enged!

Anglia kiméletlenül le akarja tőni a hinduk ellenállását

Bern. (MTI). A Német TI jelenti: Az Exchange Telegraph jelenti Kalkuttából, hogy Gandhi engesztelhetetlenül készülődik az angolok indiai uralma ellen irányuló, úgynevezett erőszakos lázadási hadjáratokra. E közben a brit indiai kormány nagy csendben működve előkészületeket tesz, hogy az esetleges zavargásokat még ceirájukban elfojtsa. E célból minden rendőrségen névsort állítottak össze a kongresszusi vezetőkről és azt remélik, hogy mint eddig, most is sikerülni fog könnyűszerrel lecsillapítani ezt a háborgási hullámot.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a **MAGYAR LAPOK**-at.

Három ember viharzó szerepe élete **L á n g o k**
Fő-zerepben: Mezey Mária, Jávor Pál, Kiss Ferenc.
az Apolló Filmszínházban

Belvárosi mozgóban
Csak 3 napig 16 éven felülieknek
Gazdátlan szív
Egy leány győzelme a bűn felett!

Hunyadi Sándor zenés vígjátéka a **CASINOBAN**
Lovagias ügy
Főszerepben: Perczel Zita, Rádai Imre, Mály Gerő, Kabos.

Magyar és német csapatok fontos hidfőállásokat foglaltak el a Don keleti partján

Pompás együttműködésben küzdenek a honvédség gyalogos, légi, tüzérségi és páncélos egységei

Amsterdam (MTI). A Német TI jelenti: A londoni rádió hírfelvetője szerint Németország a háború harmadik évében még mindig a legnagyobb katonai hatalmat képviseli. A Szovjetunió rendkívül nagy veszélyben van. Hasonló a veszély Középkeleten és Távolkeleten. Itt is az ellenség a kezdeményező fél. Rossz hírek érkeznek Moszkvából is, mert a németek déli irányban törnek előre.

Tokio. (MTI) Az OFI jelenti: Tien-csinből jelentik, hogy a japán maudzsuo osztagok Hopei tartomány északi részében bekerítették a kínai kommunisták nyolcadik hadseregének maradványait.

Buenos-Aires. (MTI). A Német TI jelenti: Az argentin külügyminiszter újságírók előtt nyilatkozva kijelentette, hogy Argentína továbbra is eddigi külpolitikáját követi.

Hiába kísérletezett a szovjet hadvezetés ellentámadásokkal

A honvédezerkar főnökének ma kiadott 12. számú hadijelentésével kapcsolatban katonai körökből a következő további tájékoztatást közölték a Magyar Távirati Irodával: A Kurszk-környéki szovjet állások átörése után, az ottani szovjet erők, miután eredeti állománjuk javarésze megsemmisült vagy fogságba jutott, a Don felé igyekeztek menekülni, hogy a folyóra támaszkodva tartóztassák fel a győztesen előretörő magyar és német seregeket. A győztes csapatok a sarkukban haladva üldözték a menekülő seregeket és mindenütt át is keltek a Donon néhány hely kivételével, sőt maguk alkottak hidfőket a folyó balpartján. A ma kiadott jelentés a legszívósabban védett szovjet hidfőállás szétzúzását jelenti. A szovjet haderő minden elkövetett e hidfő megvédésére, amit az is bizonyít, hogy mindenfajta harcikötélékekkel kísérletet tett a hidfő környékének kiszélesítésére. A honvédesapatok lendületes támadásaival azonban ezek a kísérletek sikertelenek maradtak, úgyhogy a hidfő rövid idő alatt a honvédesapatok birtokába került és megszállották a folyó jobb partját. Ennek a haditeljesítménynek külön fejezetét jelenti az a tény, hogy a magyar zászlóaljak nagyszerű ütőképességről tettek tanúságot. Emellett teljes méltánylást érdemel az a tény is, hogy a magyar gyalogság, páncélosok, tüzérség és légiőrnagyok együttműködése folytán ilyen gyorsan jutott a fontos hidfő a honvéd seregeket birtokába.

Olasz lapok méltatják honvédeink sikereit

Róma. (MTI). Az egész olasz sajtó nagybetűs címcikkekben emeli ki, hogy a magyar csapatok gyors előretöréssel újabb szakaszon érték el a Don nyugati partját és a legutóbbi harcok során megsemmisítettek 25 szovjet páncélosot.

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Mint katonai helyről közlik, a keleti arcvonal déli szakaszán a német páncélos csapatok július 19-én fontos magaslati vidéket értek el. A légiőrnagyok ismét támadták Rosztovtól délre a szovjet közlekedési útvonalakat. Német vadászgépek légi harcok

ga közli: A keleti arcvonal déli részén, miután az esőzés megszűnt, az üldöző harcok keleti és déli irányban teljes erővel folynak. Légi egységeink Rosztovtól keletre szétugrasz-

tottak ellenséges hadseregeket, a Dontól keletre megsemmisítettek utánpótlási vonalakat és hatásosan támogatták a Donec medencében folyó üldöző harcokat. Az ellenség tegnap is eredménytelen támadásokat intézett a voronyezsi hidfő ellen. A Voronyezs városa ellen irányuló visszafoglalási kísérleteket, részben kemény harcok árán, a légiőrnagyok támogatva visszavertük. A támadásban résztvevő hatvan szovjet páncélos közül harminchatot megsemmisítettünk. A rosztovi térségben éjjel-nappal folytatták légi egységeink támadásait vasúti berendezések és támaszpontok ellen.

Sötéthangu megállapítások az angol sajtóban

Genf. (MTI). A Német TI jelenti: Az angol lapok a legkülönbözőbb formában foglalkoznak a szovjet katonai helyzetének veszedelmével. A Times azt írja, hogy nemcsak az arcvonal főszakaszán, hanem különböző más helyeken is teljes lendületben van a német támadás. A Daily Telegraph szerint a bolsevistáknak egyáltalában nincsen kilátásuk arra, hogy az állandó visszavonulás során valahol megvegyék a lábukat. A Daily Mail azt írja, hogy a szovjet hadmoz-

dulatok mindenütt a visszavonulás jegyében állanak. A News Chronicle megállapítja, hogy Timosenkó minden ellenállási kísérlete sikertelen maradt és sehol sem sikerült megállítani a német offenzívát. Általánosságban meg lehet állapítani, hogy a szovjet katonai helyzetét már csak a csoda mentheti meg. A Daily Express szerint a német támadás ereje ellenállhatatlan és előnyomulásukat az eddigi kilátások szerint semmiképpen sem lehet megakasztani.

Németország komoly figyelmeztetéssel fordult Amerikához

Roosevelt veszi át a szövetséges haderők főparancsnokságát

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Illetékes német helyről közlik: Külföldön újból hírek és híresztelések keringenek, melyek szerint a németek gázhasználatának kérdését tárgyalják. Ezzel kapcsolatban berlini katonai körökben rámutatnak arra, hogy a német véderőfőparancsnokság részéről már a keresi támadással kapcsolatban félre nem érthető nyilatkozat hangzott el ebben az ügyben, mikor, mint emlékeztetés, német részről leszögezték, hogy a német csapatok eddig sem használtak mérgező gázt és ezután sem fognak használni. Éppen ezért — jelentik ki Berlinben

hétfőn este — a német véderőfőparancsnokság feleslegesnek tartja, hogy az említett híresztelésekkel foglalkozzék. Német politikai körökben ezzel kapcsolatban arra figyelmeztetnek, hogy elsősorban az Egyesült Államok legyen óvatos és ne játszósson ilyen tüzzel, főként a német vegyészeti technika világszerte nagy hírnévre örvendő fejlettségére való tekintettel.

Amsterdam. (MTI). A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat Vancouverből jelenti, Roosevelt rövidesen átveszi a szövetséges haderők főparancsnokságát. Mint elnök már ed-

dig is főparancsnoka volt az Egyesült Államok haderejének és mint a jelentés mondja, most egyhangú beleegyezéssel veszi át új megbízatását a szövetséges haderők főparancsnoki tisztét.

Genf. (MTI). A Német TI jelenti: Mint Washingtonból jelentik, Leahy tengernagy, volt vichyi amerikai nagykövet, Roosevelt hadászati főtanácsadója lesz.

Genf. (MTI). A Német TI jelenti: Londoni jelentés szerint az Egyesült Államokból egy színes csapatokból álló kötelék érkezett Északirrországba.

Kisgyűlést tartott a megye törvényhatósága

Nagyvárad. Saaját tud. Bihar vármegye törvényhatóságának kisgyűlése kedden délelőtt 10 órai kezdettel tartotta meg rendes havi ülését Cziffra Katman főispán elnöklésével. A kisgyűlés másfél óra alatt hét alispáni jelentési és 201 községi ügyet tárgyalt le, s minden ügyben vita és felezéslás nélkül hozzájárult az alispáni javaslatához.

Különös érdeklődésre tarthat számot Ermihályfalva község határozata, amelynek képviselő testülete 35 ezer pengő hozzájárulást szavazott meg polgári iskola létesítésére. Ezt az összeget 20 év alatt visszafizetendő kölcsönrel biztosítja a község olyképpen, hogy ezáltal a községi pótdó 10 százalékkal emelkedik az eddigi 119 százalékos pótdóhoz. A kisgyűlés jóváhagyta ezt a határozatot.

Szalacs község 17 holdas jegyzői javadalmi birtokot létesített, amiből hozzájárult a kisgyűlés, de elutasította a

jegyző számára kiutalni szándékolt tüzifa-átalányra vonatkozó községi határozatot.

Erkésérő község 50 ezer pengő kölcsön felvételét határozta el községháza és jegyzői lakás építésének céljaira.

Több község nagyobb összegek kiutalását határozta el a református és a katolikus egyház érszere iskolafenntartási és egyházfenntartási hozzájárulás címén. Margitta község 2600 pengő juttatását határozta el a két egyház céljaira, de a kisgyűlés, tekintettel arra, hogy a község költségvetésébe ez az összeg nem illeszthető le, nem járult hozzá a határozathoz. Hasonlóképpen nem hagyta helybe a kisgyűlés Sárretudvari határozatát a református egyház számára juttatni szándékolt 3000 pengőre vonatkozóan. De Sarkad község 600 pengős egyházi iskolafenntartási költséghozzájárulását, továbbá Fugyivásárhelynek a katolikus és a református egyház fenntartásának

céljaira juttatandó 3000, illetve 2000 pengős hozzájárulását, Székelyhid 2680 illetve 1600 pengős juttatását a református illetve katolikus egyház fenntartási költségeihez, végül Asszonyvásár község 1000 illetve 350 pengős juttatását a református és a katolikus iskola és egyház céljaira jóváhagyta a kisgyűlés.

Számos személyi kérdésben és kisebb jelentőségű községi ügyekben hozott képviselőtestületi határozatok letárgyalása után, a kisgyűlés déli fél 12 órakor ért véget.

Az Ipartestület Elnöksége nevében tisztelettel felkérjük mindazokat, akik a Budapesti Nemzetközi vásárigazolmány előjegyzésre jelentkeztek, hogy az utalványt a hivatalos órák alatt Ipartestületünkél a saját érdekében előgrösen vegyék át. Ipartestület Elnöksége.

AZ ERDELYI PART HIREI

Sürgős rendezésre várnak a visszatért részek lakásviszonyai

Lakáskataszter után kell megszüntetni a butorozott szobákkal való zsidó üzérkedést. Külvárosi kisebb lakásokba kell átköltöztetni azokat, akiknek nincs törvényes foglalkozásuk

Kolozsvárról jelentik: Erdély összes városaiban és a nagyobb faluhelyeken is napról-napra növekszik a lakáshiány. Az itt élő zsidó lakosság nem mozdul helyéről, a románok közül aránylag kevesen mentek el, ezzel szemben nagyon sok tisztviselőt áthelyeztek a felszabadult területekre és a szabadfoglalkozásúak közül is sokan költöztek ide. Növelte ezenkívül a lakosság számát, hogy nagyon sokan visszatértek a csonka ország részéből, ezenkívül pedig Délderdyből is számos menekült számára kell lakásról gondoskodni.

A városok központjában a megállás 22 éve alatt a románok és zsidók helyezkedtek el, akik most is ter-

jedelmes lakásokkal rendelkeznek.

Sok olyan nagy zsidó lakás van, amelynek négy-öt szobáját mindössze ketten lakják. Számos esetben külön ping-pong-szobákat is tartanak és felesleges szobákat horribilis áron butorozva kiadják.

A butorozott szobák ára állandóan emelkedik és a helyzet odáig fajult, hogy központban rendesebb butorozott szobát a rendes munkából és nem spekulációból elő magyarság kénytelen megfizetni. A bécsi döntés után hazatért, idehelyezett, idejött és idemenekülni kényszerült magyar lakosság nagyjából a perifériákon van összezsúfolva.

Enyhítettek a vasuti menetdíj-kedvezmények korlátozásain

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Mint ismeretes, az államvasutak óriási nehézségei szükségessé tették még az 1941-ben életbeléptetett menetkedvezményi korlátozásokon túlmenően 1942. május 19-től kezdődően, további kedvezmények szüneteltetését. A forgalmi helyzetben mutatkozó enyhülésre való tekintettel május 18-án életbeléptetett kedvezményi korlátozások legnagyobb részét a kormányzat július 26-tól feloldotta. Továbbra sem vehetők azonban igénybe az 1941. évben felfüggesztett kedvezmények kivül az aggteleki harangot látogató kedvezmények, a balatoni mérsékeltáru fűzetjegyek, a balatoni kedvezmények július 20-ig jelenlegi korlátozottságukban érvényben maradnak. A fenti időponttól kezdve azonban következőképpen szabályozták őket: I. Két napon túl terjedő balatoni tar-

tózkodás teljes áru menetjeggyel történt leutazása és az előírt igazolása esetén. a) A főidényben (július 1-től augusztus 15-ig) alacsonyabb kocsiosztályú féljegykedvezmény (körülbelül 33 százalék). b) Az elő- és utóidényben (június 1-től 30-ig, illetve augusztus 16-tól szeptember 30-ig) díjmentes vissza-utazási kedvezmény vehető igénybe. II. Két napon alul maradó tartózkodás esetén a 33 százalékos kedvezmény csak augusztus 16-tól június 30-ig bezárólag kerül kiadásra. Az államvasutak igazgatósága felhívja az elutazó közönség figyelmét arra, hogy saját érdekében csak az elkerülhetetlenül szükséges utazásoknál vegyék a vasutakat igénybe, mert ha az enyhítés után a forgalmi helyzetben túlsúlyosság mutatkozik, akkor a most feloldott kedvezmények újbóli beszüntetésével kell számolni.

Kiknek a fellebbezését tárgyalja július 22, 23 és 24-én az adófellebbezési bizottság?

Az I. számú adófellebbezési bizottság előtt 1942 július 22-én délután fél 3 órakor, (városháza 15. sz. szoba) az adófellebbezési tárgyalási rendje a következő:

Sámsón János Hitler Adolf-u. 35. sz. Berkovits Ignátz Szilágyi Dezső-u. 31. Rosenberg József Szilágyi Dezső-u. 31. Schwartz Lajosné Tichy Nyomda-u. 8. Mendel Izidor Sal Ferenc-u. 14. Varga Miklós Polgárőr-u. 16. Nemes Gyula és Társa Faludy Miksa Szent János-u. 30.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Sachs Mór Mátyás király-u. 31. Sebestyén Sándor Ráday Gedeon-u. 13. Dr. Groez Sándor Rákóczi ut 7. özv. Schwartz Adolfné és Frej Izsak Rákóczi-ut 9. Muszkás Etel Lukács György-u. 72. Blau Lajos Madách-u. 2. Halász Testvérek Várady Zsigmond-u. 60. Leitmann Jenő Kapisztrán János-tér 2. Steiner Viktor Rákóczi-ut 23. Szántó Tibor „Union” Szilágyi D-u. 31. Elik Antal Horthy Niklós-u. 32. Fruchner Mihály Mészáros-utca 2. Reich Józsefné Rákóczi-u. 9. Schwartz Mihály Szent János-u. 42. Menning Sándor Bémer-tér 2. Lebovits Lajosné Rákóczi ut 8. özv. Menczer Izsóné Rákóczi-ut 10. Fiedler Gyula Szilágyi Dezső-u. 12.

Az I. számú adófellebbezési bizottság előtt 1942 július 23-án délután fél 3 órakor az adófellebbezési tárgyalások rendje a következő:

Pajor Pál gyógyszerész Hitler Adolf u. 35. Ajtay Gyula gyógyszerész Schubert-u. 7. dr. Rác Rezső gyógyszerész Gyöngyösi-u. 3. Káli Hegedűs Imre gyógyszerész Szent István-tér 1. dr. Medvigy Ferenc gyógyszerész Ritók Zsigmond-u. 32. Atlasz Lajos gyógyszerész Eudródy Gyula-u. 3. Csanda Endre gyógyszerész Biaha Lujza-u. 12. Révész János gyógyszerész gróf Teleki Pál-u. 44. Zsigmondovics Géza és Barla Dezső gyógyszerészek Koppány-u. 14. Rozsos László gyógyszerész Vitéz u. 68. Reisz István Teleki Pál-u. 12. Szabó Acél István Deák Ferenc-u. 2. Irgalmas Rend gyógyszerész Rákóczi-ut 33. sz. Raáber Árpád gyógyszerész Mikszáth Kálmán-u. 52. Pakacs György és dr. Kazik Istvánné gyógyszerészek Rákóczi-ut 2. Sebestyén Artur gyógyszerész Gilányi-ut 10. Orás Lászlóné hentes gr. Csáky-u. 48. Kornfeld Bianka „Hutwald” Bémer-tér 2. Urszinyi Pál Bartha Károly-u. 6. dr. Vály Főter Szent János-u. 80. özv. Szabó Zsigmondné Bémer-tér 3. özv. Schapira Arnoldné Hitler Adolf-u. 15. Faragó Béla Tichy Nyomda-u. 8. Gonda Vilmos Szent János-u. 40. özv. Buka Györgyné Szilágyi Dezső-u. 19-a. szám.

Az I. számú adófellebbezési bizottság (városháza I. em. 15. sz. szoba) 1942. július 24-én délután fél 3 óra az alábbi adófellebbezéseket tárgyalja:

Wagner Nándor Szent János-u. 26. Engel Dezső (kpv. dr. Faragó Viktor) gróf Bethlen I.-u. 10. dr. Mecsek Pál Szilágyi Dezső-u. 9. dr. Ros kapf Réla Hitler Adolf-u. 35. dr. Gara Ödön Szilágyi Dezső-u. 9. dr. Kecskeméti Andor Rákóczi-ut 31. dr. Molnár Vilmos Szilágyi Dezső-u. 8. dr. Ceapó Andor Rákóczi-ut 19. dr. Verzár István Hitler Adolf-u. 46. dr. Imre Andor Szilágyi Dezső-u. 3. dr. Leipnik Sándor Hitler Adolf-u. 6. dr. Keszler Herman Szilágyi Dezső-u. 8. dr. Klein József Horthy Miklós-u. 37. dr. Klein Gyula Szaniszló-u. 35. dr. Markovits Andor Szilágyi Dezső-u. 17. özv. Degovits Lajosné Horthy Miklós-u. 37. Ehrlich Sándor Rákóczi-ut 31. Freistadt Sándor Keskeny-u. 2. Adler János Bajza-u. 6. Kálmán Dezső Alapi-u. 2. Varga Pál Hitler Adolf-u. 30. Reich Jenő Szent János-u. 45-a. Rottmann Livia Rákóczi-ut 17. Szabó Béla Sal Ferenc-u. 18. Weisz Géza Gerliczy-u. 5. szám.

A II. számú adófellebbezési bizottság

A II. számú adófellebbezési bizottság a Dohy Katica polgári leányiskola (vált Notre Dame de Son) helyiségében, Horthy Miklós-ut 36. I. em. 1942. július hó 24-én az alábbiak adófellebbezéseit tárgyalja:

Özv. Vastag Istvánné Balogh M.-u. 9. Albert Márton Balogh M.-u. 4. Csonka Tivadár Gén-u. 36. Schwartz Dávid Baross-u. 3. Hajdu Istvánné Gyár-u. 14. Berkovits Márton Gyár-u. 18. Papp Dánielné Gyár-u. 47. Vékony Imre Iskola-u. 20. vit. Széké Sándor Kocsán János-u. 42. özv. Jeremi Jánosné Kocsán János-u. 6. Schwartz Sándorné Kolozsvári-u. 29. Velku Demeter Kolozsvári-u. 110. Kelemen Imréné Kolozsvári-u. 146. Salánki Imre Kolozsvári-u. 32. Szász Sámuel Lőrcsei-u. 1. Cséki Imre Malom-u. 27. özv. Petri Sándorné Malom-u. 19. Friedmann József Mátyás király-u. 32. Lefkovits Herman Mátyás király-u. 27. Reisman Adolf Mátyás király-u. 5-b. Csonka István Mátyás király-u. 47. özv. Lázár Dávidné Mátyás király-u. 52. Schwartz Izidorné Mátyás király-u. 40. dr. Berg József Mátyás király-u. 1. özv. Kohn

Kerékpárok
részletre is
Alkatrészek
Pálffy KUHNE-lerakat
Mússolini-tér 16-a. Telefon: 15-24

Sámuelné Mátyás király-u. 1. Diós; Sandorné Mátyás király-u. 5. özv. Weisz Lázárné Mátyás király-u. 58. Hirsch József Mátyás király-u. 58. Degelegi Armin Mátyás király-u. 54. Spingold Andor Mátyás király-u. 33. Moldován Léb Mátyás király-u. 5. Rosenber Sándor Mátyás király-u. 37. Danose Lukács Mátyás király-u. 102. Debreceni Gusztáv Ráday-u. 45. Antal Sándor Ráday-u. 13. Tokai Elek Ráday u. 7. Sipos Gyula Ráday-u. 13. Gip István Rádai-u. 58. Csernő József Ráday u. 4. Katz Hermann és neje Römer-u. 9. szám.

Játék a tűzzel

Igy nevezi a német hivatalos megállapítás azt az angolszász körökben minduntalan felbukkanó hírt, amely a németeket mérges gázok használatával vádolja. Hallottuk a Kercs-félszigeten dúló harcok idején, de már jóval előbb is, a lengyel hadjárat és a tavalyi nagy bekerítő csaták alkalmával. Szinte fokmérője lett ez a hír a helyzet komolyságának az angolszász-bolsevista oldal szempontjából. Valahányszor rosszul, mondjuk nagyon rosszul állott a szénájuk, világgá röpitették a mérges gázokról szóló hírt, mintha a német haderő ezzel a leggyilkosabb és semmivel sem igazolható harci eszközzel érné el elképzelhető sikereit.

Már napok óta zengi az angolszász-bolsevista sajtó a helyzet kifejezett súlyosságát. Szinte már vártuk, hogy valahol felbukkanjon a mérges gázokról szóló hír és valamilyen formában ismét reánkzabadsák fenyegetéseiket. Várakozásunkban nem is csalatkoztunk. Amerikában az irányított propaganda megindította rágalomhadjáratát és a lapokban természetesen elhelyezi ismét kitalált rémhíreit.

Tehát egyre merészebb és szemérmelenebb játék a tűzzel. A helyzet ismét nagyon súlyos lehet, talán sokkal súlyosabb, mint bármikor és a legvégső esetre tartogatott eszközt minden áron elő akarják ráncigálni a hadi furiák veszedelmes jegyvertáréból.

Sajnos, éppen elég pusztító jár a háború nyomán így is. Bennünket eddig még megkímélt a Gondviselés, tudjuk azonban, hogy mit jelent a kott városok bombázása. Mit akarnak még a lelkiismeretlenek? Nem elég ez? Mérges gázokkal akarják tetézni gonoszságukat? Hiszen emlékezhetnek arra, hogy Németország jó sokáig türellemmel viselte el városai bombázását és csak többszöri figyelmeztetés után miután várakozását nyíltan gyöngeségnek tartották, ütött vissza. Előrelátható, hogy ha angolszász-bolsevista részről meg próbálják kísérni a mérges gázok használatát, a németek nem maradnak adósok. Német nyilatkozat jelent meg ilyen értelemben. Ez a nyilatkozat figyelmeztet a német technika és kémia ipar hihetetlen fejlettségére.

Az újra felbukkanó hír tehát veszedelmes játék a tűzzel. Aki ezt a csóvát eldobja, megérdemli majd minden idők embereinek megvetését és lesújtó ítéletét.

JÁVOR BÉLA:

Megtekintjük az Országos Nép és Családvédelmi Alap biharmegyei munkáját

Anyagbeszerzési nehézségek dacára is folyik a családi házak építése

II.

A vállalkozó, aki az Országos Nép- és Családvédelmi Alap ház lakóházát felépítette. Biharnagybajomban egyedül fogad bennünket a gyönyörű háza előtt. Nincs egy munkása se az aratás miatt, pedig a ház egy sorban áll, teljesen kész házon túl még öt további ház vár befejezésre.

Már a múlt év őszén el kellett volna készülnünk az egész munkával, — mondja. — S ez nagy baj ám, nemcsak azoknak a családoknak, amelyek a házhozjutást várják, hanem nekünk vállalkozóknak is. Mert a tavalyi és az idei munkabérek között óriási a különbség a vállalati összegben még a tavalyi árak szerint állapotunk meg. Mondhatom: ráfizetéssel dolgoztam s csak akkor lesz valami hasznom a munkából, ha az ONCSA megtéríti azt a veszteséget, ami az anyagihiány következtében előállt késedelem miatt ért.

Ez a kis panasz rávilágít azokra a nehézségekre, amelyekkel az Országos Nép- és Családvédelmi Alapnak az anyagbeszerzés körül meg kellett küzdenie. Hol a cement-forrás apadt el, hol a téglaszállításával maradtak el a gyárak néha hetekkel a megállapodás szerinti időn túl, hol a mész vagy a faanyag késlekedett szállítási vagy egyéb bajok miatt, amelyek elkerülhetetlenek a háborús viszonyok között, máskor meg nélkülözhetetlen munkásokat hívott el az építkezésektől a katonai szolgálat. S a nagy szociális munka megkezdését mégse lehetett, nem volt szabad "jóbb időkre" halasztani, mert a szükség kielégítésének és a munkaadalmak nyújtásának eleme kötelessége mellett felmérhetetlen az az erkölcsi erő, ami a társadalmi gondoskodás e nagy-ezer megvalósításából kiszárad.

Jól sikerült a családi házak megépítése

Nagy kulcs-csomót csörget a vállalkozó és kinyitja az egyik takaros ház ajtaját. Az oszlopos, téglapadlózatú tornácra néhány lépcsőn lépünk fel, aztán betérünk az ugyancsak téglapadlózatú konyhába, amelyből a cementes mosófülkébe és a földes kamarába nyílik egy-egy keskeny ajtó. Nem valószínű, hogy az ide beköltöző család a mosófülkét rendeltetésének megfelelően fogja használni, inkább valami raktárhelyiség lesz ebből a gyakorlatban s a mosást a konyhában végzi majd a ház leendő asszonya. A tágas, deszkapadlós szoba elrendezését a szülők és a gyermekek külön hálófülkéjével azonban bizonyára megfelelően fogja találni minden család.

Ahogy nézegetjük a nagy gondossággal, csinososságra törekvéssel, tökéletes kivitelben elkészített ház belvilágát, az az érzésünk, hogy helyesen tenné a Nép- és Családvédelmi Alap, ha a lakókat egyöntetűen ellátná még a legszükségesebb butordarabokkal, hogy ezáltal is hozzájáruljon a beköltöző — bizonyára nagyon szegény s a polgárius életberendezkedés hagyományait nélkülöző — családok életmódját ahhoz a színvonalhoz, amelyet maguk az épületek jelentenek. A felépítés költségeihez képest ez már elenyésző összeget jelentene.

De hát, belátjuk, az ONCSA-nak sokirányú feladatai vannak. A biharnagybajomi házsor szépsége minden ellenérvet eleve lehenget. A házak előtt fiatal perfasor jelzi a tervezett új falusi utca vonalát s az épületek mögött a frissen fűrt kútak betonkáva-sora s odébb a csinos illemhelyek rendje mutatja a legszükségesebbek előállítására

irányuló gondosságot. Öröm és üdülés szemlélni ezt a telepet, amelyen a nyár végére tervezett átadás után huszonöt magyar család élete indul majd a szebb jövő felé.

70 helyen létesített az ONCSA nyári gyermekétkeztetőt

S ahogy visszatérünk a faluba, a Nép- és Családvédelmi Alap újabb feladatvállalásával találkozunk. A Gazdakör meglepően szép, tágas helyiségében éppen 29 gyermek étkezik. Finom zöld-ségleves és kiadós gulyás az ebéd; a csöppségek, akiknek szülei mezei munkán vannak a határban, ököre fogott kanállal, fülig maszatolt szájjal merülnek el a táplálkozás nagy igyekezetében. Megeszerzte 70 helyen van az ONCSA-nak ilyen gyermekétkeztetője, ami szintén jelentős tétel a Nép- és Családvédelmi Alap költségvetésében.

Epülő házak Sárrétudvaron, Szerepen és Bárádon

De folytathatjuk útunkat a megye többi új házcsoportjai felé. Sárrétudvari mellett csak elrobogunk: egy tető alá hozott ház téglafala, piros cserépfedele villan ki a fák közül; itt még kilenc épület vár megalapozásra. Szerep újságban már kiszállunk az ONCSA új telepén. Hét ház áll itt tető alatt, de még levakolatlanul, a szokottnál keskenyebb frontszélességű, de mélyebben befelé húzódo telkekkel, ahogy a helyi adottságok megkívánták. Bárádon 10 ház már kívül-belül levakoltan áll, csak a padlózás és a tornác téglapadlóménye hiányzik még. Ez a legkedvesebb, a falu képébe legszervebben beilleszkedő telep: a község egy árnyas, akácfalombos utcájának folytatása. Az egyik utcasor már kialakult a tíz új házzal, a másik oldalon tíz másik ház sora még megvalósításra vár.

E telep közelében a Biharmegyei Népjóléti Szövetkezet a néptáplálkozás feljavítására másfélholdas gyümölcsösöt létesített. A szövetkezet 30 évre bérelte ki a területet, amelyet drótkerítéssel ke-

ritett és számos gyümölcsfával telepített be. Egyelőre 100 négyzetméterként kertművelésre adták bérbe kisembereknek s néhány év múlva, ha a fák megterebélyesednek s egyrészt kellő gyümölcsözamot biztosítanak, másrészt a kertgazdálkodást lehetőtlenné teszik, ugyanilyen kisembereknek csoportonként fogják egészen szegény öszegekért albérlésbe adni, azzal a kikötéssel, hogy a gyümölcsöt nem szabad elszállítaniok a falu területéről. Ezzel népszerűsíti a szövetkezet a termelésnek ezt az ágát ezen a gyümölcsstermelésben teljesen szegény vidéken amellet, hogy propagandát csinál a gyümölcsfogyasztásnak, egészségesebbé teszi, feljavitja a néptáplálkozást.

Hasonló gyümölcsösöket rendezett be a Népjóléti Szövetkezet Biharnagybajomban 2 katasztrális holdon. Bihartórádán 995 négyzetméter. Sárrétudvariban egy holdon tehát különösen a sárréti járásban, ahol a lakosságnak a gyümölcsstermelésre való nevelése különösen szükségesnek mutatkozik.

Keresztül a Hortobágyon az Ermellékre

Báránd elhagyása után Hajdumegyén át és rövid útzakazon Szabolcsot is érintve kanyarodunk vissza Biharba. hogy az Ermelléken, tehát már a felszabadult területeken is megtekintsük a Nép- és Családvédelmi Alap munkájának eredményeit. A Hortobágy déli szegélyén robogunk végig 60 kilométeres sebességgel. A hosszú vonalakon nyilegyenes, pompás műút már ötezár méteren túl a délibáb csaloa tócsáiba vész előttünk, amelyekben kísértetiesen tükröződnek emberek, állatok, járművek. Hajduszoboszlón, a különös, majdnem valószínűtlen szépségűvé fejlődött világfürdőoázison és Debrecenben a kellemes nyugalma civisvárosban tartunk rövid pihenőket s már a késő dél-

után aranya ömlik el a homokbuckákon, mikor Érmihályfalvára érünk.

Itt 19 ház készül, egy dimbes-dombos területen, amelyet Stubenberg gróftól vásárolt az ONCSA s amelyen előbb hatalmas talajmunkát kell végezni, hogy az egyébként parcellázásra igen alkalmas, szép terep beépíthető legyen. Új utcát vágnak a buckák között, amely egy régi utcában folytatódik. Ezen a vidéken, úgy látezik, nincs munkahiány, mert több házon is egyszerre serényen folyik a munka. A telep végén két ház már falegyenben van, időbb serényen rakják a falakat, míg a sor elején csak a betonlapok készültek el. Öt-hat alacsony skatulyaszerű építmény egymás mellett. A utcasor másik olda-

lán pedig éppen csak hogy bevágták a dombos oldalba a házak helyét. Közben a mezes gödrökben forr a mész, másutt a kútakat fűrik, beton kútgyűrűket gurítanak helybe s végig a leendő utca mentén hosszú vonulatban áll a téglá.

Epül Szalacson a hármas íkrek háza

Már erősen alkonyodik, nincs időnk, hogy egérutat vegyünk Gálospetribe, ahol egy sokgyermekes családnak és Szalacsera, ahol a híres hármásiérek szüleinek épül eoronkivül egy-egy családi ház. Szürkülletben az érmelléki megyei út helyenként még épülőfélben lévő szakaszain nagy ügyel-hajjal átveregőve érkezünk Székelyhidra s már csak futólag tekinthetjük meg a helyet, ahol hat ONCSA-ház fog épülni az új gazdasági iskola szomszédságában, amelynek csak most jelölték ki az alaprajzát a terepen... Az elhatalmasodó életéségben hat téglarakás körvonalai rajzolódnak az égbe. Holnap-holnapután itt is kemény ütemben indul meg a munka... De tovább roboh velünk a gépkocsi a szelid dombvidéken át hullámsan kanyargó úton s Paptamásiban, a 15 tervezett ONCSA-ház téglahalmazai előtt elhaladva regényes látomászerűen rémlik fel előttünk a megindult építkezés munkája: imbolygó árnyalakok meszet égetnek a már-már leszálló éjszakában... Aztán vak sötétbe fűrődik az autó: Biharban már csak kedves útkalauzom, Óváry Gyula közjóléti hitel-szövetkezeti igazgató közléséből tudom meg, hogy itt is tíz házat épít az Országos Nép- és Családvédelmi Alap...

Azzal a megállapítással érkezem vissza Nagyváradra, hogy az ONCSA biharmegyei szervezete hatalmas munkát végez, amelynek méreteiről csak akkor lehet fogalmat alkotni, ha megvalósításait — mint ezuttal a házipítési akció eredményeit, — nem száraz kimutatások hideg számadataiból, hanem mindenütt a magyar jövő építésének színhelyein szemlélni lehet az ember.

Jávor Béla.

Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter látogatása Egerben

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szinyei-Merse Jenő m. kir. titkos tanácsos, vallás- és közoktatásügyi miniszter feleségével szombaton Egerbe érkezett és hivatalos látogatást tett Szmracsányi Lajos v. b. t. t. egri érseknél. A miniszter másfél napig az érsek vendége volt. Vasárnap este tért vissza Budapestre.

Földbérlo szövetkezetet alakítanak a debreceni Diákkaptárosok

A Magyar Tudósító jelenti: Néhány évvel ezelőtt Debrecenből indult ki a Diákkaptárak szervezése. Tavaly márciusban egymillió pengő tiszta jövedelmelet mutatott fel a diákkaptárkodás és a diákkaptárosok száma 29 ezerről 40 ezerre szaporodott. Debrecenben 6100 diák dolgozik a kaptárak keretén belül és ezzel még Budapestet is megelőzi a diákok létszáma. A debreceni diákok a jövő iskolai évben már földbérlo szövetkezetet létesítenek a régi katonai lőtér környékén egy elhagyott és parlagon heverő sertősvásártér megmunkálására.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

Megyei városok rendszeresítését kéri a vidéki városok

Szombathely város képviselőtestülete felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez és kérte, hogy amennyiben a kirakodó vásárokat korlátozzák, úgy a jelenlegi nyolc országos jellegű vásár helyett legalább is hat megyei vásárt rendszeresítsenek. A felterjesztés elismeri, hogy az országos jellegű kirakodó vásárok ma már nem szolgálják a fogyasztó közönség érdekeit, viszont ezzel szemben a megyei vásárok egyenesen a helybeli iparosok és kereskedők érdekeit szolgálják. A felterjesztés még megemlíti, hogy a városi díjakból származó bevételek csökkenésének elkerülése végett nem kívánatos, az engedélyezett vásárok számának korlátozása. Szombathely Városok Országos Szövetsége, mint a vidéki városok egyetemes érdekképviselete is támogatja, miután ez a kérdés valamennyi vidéki várost közelről érint. A Szövetség a maga részéről a felterjesztést, intéz a kereskedelmi miniszterhez, akitől a városok bevételei szempontjából is, de az általános ipari és kereskedelmi érdekből is a vásárok számának csökkenése ellen foglal állást még az esetben is, ha az országos vásárok helyett megyei vásárokat rendszeresítenek. (Magy. Tud.)

Országosan szabályozzák a kirakati hirdetéseket

Ismeretes, hogy a főváros a múlt év végén léptette életbe az új hirdetési szabályrendeletet, amely többek között a kereskedők kirakataiban elhelyezett plakátokra is kimondta a hirdetésdíj kötelezettségét. A vidéki városokban a hirdetésügy terén nagyon eltérő a gyakorlat. Egyes városokban egyáltalán nincs rendezve ez a kérdés. Illetékes helyen már régen sürgetik a hirdetésügy országos érvényű egységes rendezését. Ez az ügy most hamarosan tényleg napirendre kerül. Már készül a törvénytervezet, amely országosan szabályozza a hirdetésügy egész komplexumát. Ennek keretében fogják szabályozni az eddig lemaradt vitás kérdéseket is. (Magy. Tud.)

Havi negyven pengőért saját házat építhet a magyar munkás

A Magyar Tudósító jelenti: Az elmúlt esztendő kedvező ipari konjunktúrájában főleg a képzett munkások olyan helyzetbe jutottak, hogy az ipari géppontok közelében kis telket vásárolhattak. Kormányrendelet most lehetővé teszi, hogy az a magyar munkás, akinek tehermentes telke és megtakarított pénze van, havonként kerekzámban 40 pengő törlesztéssel 25 esztendő alatt sajátjának vallhatja felépített házat. Az a munkás, akinek ezer pengő értékű beépítésre alkalmas telke van és 1250 pengő készpénzt tud igazolni, összesen 6750 pengős közületi kölcsön segítséget kap. A közületi kölcsön mértéke megfelelően emelkedik, ha a megszerzett telkek forgalmi érték magasabb ezer pengőnél és ha a munkás évi jövedelme 3000 pengőnél felül emelkedik.

Tize nyolc román bank működik a visszatért Erdélyben és Kelet-magyarországon

Négy romániai bank fiókokat tart fenn öt visszatért városban

A Hitel című gazdasági napilap írja: A visszatért erdélyi és kelet-magyarországi területek román alapítású bankjainak és takarékpénztárainak 1941 december 31-én zárult mérlegeinek adataiból megállapíthatjuk, hogy ezek az intézetek simán és zökkené- mentesen kapcsolódtak be a magyar gazdasági életbe. Az alábbi táblázatos kimutatás teljességre nem tarthat számot, mert egyes intézetek mérlegadatai még nem állanak rendelkezésre.

	Összes saját tőkék	Összes kihelyezések	Betűlelt és hitelezők
Agrár Bank (Kolozsvár)	1.450.000	2.911.000	1.591.000
Economul (Kolozsvár)	427.000	677.000	236.000
Vladeasa (Bánffyhyunad)	727.000	806.000	332.000
Móccok Bankja (Bánffyhyunad)	36.000	25.000	—
Tibiesana (Dés)	151.000	216.000	93.000
Tanitók Bankja (Kolozsvár)	125.000	192.000	111.000
Vatra (Kolozsvár)	193.000	394.000	214.000
Lapusana (Magyarlápós)	34.000	76.000	52.000
Maramurasana (Máramarossziget)	341.000	624.000	113.000
Satrorá Bank (Naszód)	309.000	788.000	551.000
Taranul (Szamosujvár)	189.000	210.000	69.000
Muresiana (Szászrégen)	301.000	614.000	118.000
Silvania (Szilágysomlyó)	132.000	211.000	43.000
Satmareana (Szinérváralja)	121.000	8.000	9.000
Nem állottak rendelkezésre a Szamosujvári Román Bank (Dés), az Iliescu Bank (Kolozsvár), a Concordia (Szamosujvár) és a Salajana Bank (Szilágysomlyó) adatai.			

A Vlodeasa fiókokat tart fenn Hidalmáson, Csákiigorbón és Zsibón. Ezenkívül Besztercén a Központi Ipari és Kereskedelmi Bank (Torda), Kolozsvárott az Albina (Nagyszeben), Marosvárárhelyen a Banca Romaneasca (Bukarest) és az Albina, Nagyváradon a Banca Romaneasca és a Victoria Bank (Arad), Szatmárnémetiben a Banca Romaneasca fiókja működik. Összesen tehát 27 önálló román pénz-

intézet, illetve bankfiók tevékenykedik a visszatért területeken.

Mint a fentebbi mérlegadatokból kitűnik, a román pénzüzeteknek a táblázatban felsorolt összes tőkék 4.530.000 pengőt tesznek ki, a kihelyezések összege 7.772.000 pengő, az idegen tőkéké pedig 3.632.000 pengő. Ha a táblázatban szereplő 12 intézet mérlegadataihoz hozzáadjuk a többi önálló intézet, illetve fiók még eddig pontosan nem ismert állományait is, akkor megállapíthatjuk, hogy a hazai román pénzüzeteknek nincs okuk a panaszkodásra.

Baross Szövetség

Memorandumban kéri a Baross Gyáripari Csoport a zsidójellegű vállalatok megállapítását

Faji alapon kéri a zsidó jelleg elbírálását

Kolozsvárról jelentik: A Baross gyáripari csoport a legutóbbi memorandummal fordult Varga József miniszterhez.

A memorandum hangoztatja, hogy közérdekű annak a megállapítása,

mely vállalatok tekinthetők még ma is zsidójellegűeknek

1941. XV. t. c. et, a fajvédelmi törvényt vegyék alapul.

A memorandum végül a névmagyarosítások általános érvényesítését kéri.

Meleg téli ruhákat kötnek honvédeinknek a Baross Szövetség női tagjai

Hazafias kötelesség a mozgalomban való részvétel

A Baross Szövetség a következő felhívás közzétételére kérte fel lapunkat:

„A Baross Ujság július 17-iki számában felhívta az ország összes Baross-fiókjainak Elnökségét, hogy gondoskodjunk honvédeink téli szükségleteiről. Erre való tekintettel a nagyváradi Baross Szövetség vezetősége és Baross Női Tábor Vezetősége is kérte ezúton felhívja úgy a Baross Női Tábor tagjait, mint a Baross Szövetség összes tagjainak asszonyait és leányait, hogy jelentkezzenek Szövetségünk Elnökségénél (Rákóczi-ut 12) a katonák téli meleg ruhájának kötési akciójában való részvételre. Felkérjük mindazokat a hölgyeket, akik részt akarnak venni és nyakálakat, ermele- gitőket, hősapkákat hajtanak készíteni, a fonalanyag igénylésüket legkésőbb folyó hó végéig Szövetségünk- nél bejelenteni szíveskedjenek. Megjegyezni kívánjuk, hogy a Honvédelmi Minisztérium révén biztosítani tudjuk a gyapjú fonalanyagot, ha nálunk az igényüket bejelentik. Erre való tekint-

ettel Szövetségünk Elnöksége felhívja a Nagyváradon lévő összes női egyesületeket is, hogy ha igénybe akarják venni a nemes célra igényelhető fonal mennyiséget, ők is bizalommal forduljanak Szövetségünk elnökségéhez és mi szívesen közbenjárunk a fonalanyag kiutalásához. Nagy János sk. ügyv. elnök.

A Baross Szövetség hírei

A nyílt üzlettel bíró keresztény textilkereskedők felkértek, hogy amennyiben népruházati akció lebonyolításában részt kívánnak venni, ebbeli szándékukat négy napon belül (július 25-én d. e. 9 óráig) a Baross Szövetség irodájában (Rákóczi-ut 12, III. em.) jelentkezni szíveskedjenek.

Az elnökség.

A nagy és kis keresztény textilkereskedők szakosztályának elnöksége ezúton értesíti tagjait, hogy a nagy megre való tekintettel üléseit 1942. évi augusztus 13-ig elnapolja. Amennyiben addig valamely fontos ügy elintézésének szüksége merülne fel, erről a tagokat értesítjük. Egyben közöljük, hogy a szakosztály tagjait f. hó 25-én (szombat) este 9 órakor a Lövéde-kertben családtagjaikkal együtt találkozni. Az elnökség.

A fűszerkereskedők és szatócsok szakosztályi üléseit minden héten szerdán este fél 8 órakor kezdik, ezúton is figyelmeztetjük tagjainkat úgy a pontos megjelenésre, mint pedig arra, hogy a tagsági könyveiket hozzák magukkal igazolás végett mert áruelosztás lesz és csak azok kapnak árut, akiknek a tagsági könyvből igazolva van az, hogy erre a hóra is kifizették a tagsági díjaikat.

Szövetségünk Vezetősége ezúton is figyelmezteti a Baross Szövetség tagjait, úgy az iparosokat, mint a kereskedőket, minden szakmában, hogy helyezkedjenek szigorúan a Baross Szövetségtől kapott azon utasításhoz, hogy senki semmiféle árut ne hozzon forgalomba, csak a törvényes keretek között megengedett haszonkulcs szerint, mert Szövetségünk tagjai között árdragítókat nem tűrünk meg.

* „PARAGAZ”. A modern gázkémia legújabb vívmánya a „Paragaz”. Egyesíti magában a mérgezőgázok kitűnő előnyeit és feltétlen biztonsággal kiűrt minden élősdit, poloskát, tetveket, molyt, sváb-muszkabogarakat és azok petéit, ugyanakkor az emberre közvetlenül nem veszélyes. — A „Paragazal” folyó gázosítási munkálatok alatt nem kell a lakásból kiköltözni, mert amíg a lakás egyik részében fűregetleníté- nek, a többi szobákban nyugodtan lehet tartózkodni. Már több munkálatot végeztek vele és tökéletes pusztító hatásáról hatóságok (kolozsvári diakot- hon, siketnérmák intézete, rendőrségi fogdák, kórházak) magánosok elismerő levelei tanuszkodnak Örömmel értesít- lünk róla, hogy Nagyváradon is léte- sült Szigligeti-utca 7. szám alatt egy ilyen „Paragaz” fűregető szolgálat és nekünk is módunkba lesz igénybe ven- ni a modern gáztudomány ezen leg- újabb vívmányát.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZÉKELYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
félévre 15, egy órára 2.50 pengő
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Készítetve nem adunk vissza.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Ezután hívjuk fel az előfizetőink figyelmét arra, hogy címváltozás esetén úgy a régi, mint az új pontos címet szíveskedjenek közölni. Kiadóhivatal.

KÉT HÉT MULVA VESZI ÁT HIVATALÁT AZ ÚJ BERLINI TÖRÖK NAGYKÖVET. Istanbulból jelentik (MTI.) A NTL. jelenti: Szafet Arican, az új berlini nagykövet előreláthatóan két hét múlva veszi át a berlini nagykövetséget.

Jeruzsálemben bevezették az élelmiszerjegyrendszert. Amszterdamból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit híriroda közlése szerint Jeruzsálemben a kávéházakban, éttermekben és szállodákban bevezették az élelmiszerjegyrendszert.

EGYRE JOBBAN SZORITJÁK AZ ADÓPRÉST ANGLIÁBAN. A NTL. jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint 6 milliárd dolláros háborús adótörvény keretében a képviselőház 90 százalékos adót szavazott meg a rendkívüli nyereségekre, továbbá 45 százalékra emelték a társulati adót.

Angliában már a nagybetűs címre sem jut... Genéből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni Daily Express bejelentette, hogy a rendkívüli faszénhiányra való tekintettel július 20-tól kezdve nem használ nagybetűs címeket és hirdetések is csak erősen korlátozott mértékben vesz fel.

NEM TALÁLTÁK MEG AZ AVILA STAR HAJÓTÖRŐTJEIT. Az OFI jelenti: A liszaboni légi támaszpont repülőgépei, melyeket az Avila Star menekültjeinek felkutatására küldtek ki, hétfőn délelőtt visszatértek anélkül, hogy megtalálták volna a hajótöröttet.

Családi öröm a belga királyi párnál. Brüsszelből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: III. Lipót belga király felesége július 13-án fiugyermeknek adott életet.

TÖRÖK UJSÁGÍROK ÉRKEZTEK BERLINBE. Berlinből jelentik: A német kormány meghívására török újságíró küldöttség érkezett Berlinbe, németországi tanulmányútra. Dietrich birodalmi sajtófőnök hétfőn délután fogadást rendezett a török vendégek tisztelőre.

Most jelent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és Élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
1942. augusztus 14-24. Kedvezményes utazásra jogosító vásári igazolványok csak korlátozott számban lesznek kibocsátva 3 pengő 50 filléres árban. Siessen elővételben megszerezni az ipartestületnél. Nagyvárad, 1942. július 6. Az Ipartestület elnöksége.

Erővuros nyomozás szerezte ki a város betörések tetteseit. Nagyvárad. Sajat tud. A nagyvárad-i bűnügyi bizottság bünyügyi osztálya rövid és eredményes nyomozás után nagyszerű munkájával elfogta a közelmúltban Nagyváradon több betöréssel lopás tetteseit. A bűnszövetkezet teljes beisméréssel mondta el a város közbiztonságában elkövetett betörések történetét és a jegyzőkönyvelés után a rendőrség valamennyit át is adta a nagyvárad-i ügyészségnek. Nyomozóhatóságának munkája a legújabb bizonyíték arra, hogy személyi és vagyoni bűntudatunk felett olyan szerv működik, mely világi viszonylatban is az első számú foglalt helyet.

KOLERAJÁRVÁNY SANGHAIBAN. Sanghaiból jelentik (MTI.): A NTL. jelenti: Sanghaiban kolerajárvány tört ki. A megbetegedettek száma július hó 19-én százötvenre emelkedett.

Amíg a szalmából papirlemez lesz...

Zsidó romokból virágzó keresztény iparvállalattá szépült a most megindult székelyhídi papirlemezgyár

Székelyhid. (Kiküldött munkatársunk jelenti.) Hétfőn helyezték újra üzembe az évekkal elszórt legeggett és azóta az elhagyatottság, rom és szemét szörnyűségeivel ijesztő székelyhídi zsidó papirlemezgyár helyén szinte hónapok alatt újjáépült keresztény magyar papírgyárat.

Vállalkozó szellemű derék magyar emberek a munka tisztességtudatával, a mai nehéz idők annyit hangoztatott kéréséi közepett is üzembehelyezték a nagyszerűvé varázsolt lemezgyárat a ke-

nyeret adtak máról-holnapra közel 100 székelyhídi magyar családnak. Ez a számottevő munkástömeg évekre vesztette el kenyerét az egykori gyár leégésével. A szakmunkásokat az élet akkor arra kényszerítette, hogy a magyar munkafront más vonalán keressék szűkös kenyerüket. Érthető tehát az öröm az érmelléki község lakói között most, amikor újra megnyílt a gyár és a szakemberek újra elfoglalhatják régi munkahelyüket.

Az üzem érdekes útvesztőin

Az avató és felszentelő ünnepségekkel kapcsolatban módunkban állt a nagyszerű üzemben körülnézni, ahol egy egészen különleges eljárással készül a kiváló minőségű papirlemez.

A gyártás nyersanyaga: szalma. Hatalmas, úgynevezett szecsekavágó aprítja fel ezt és kerül a gyártás első fázisában egy betonpadlásra. Innen kerül azután az óriási főző-gömbökbé, ahol 4 atmoszféra nyomás mellett mintegy 6 óráan keresztül fő. Főzeteként ezer kiló.

Kőmalomban őrlődik ezután a massa,

Isten áldásával indulnak a gépek

Az avatáson Nagyváradról részt vettek Szabó János országgyűlési képviselő, dr. Varga László városi iparügyi tanácsnok, továbbá Székelyhíd község egyházi és községi előljárósága.

A gyár megindulása alkalmával Agent Ferenc rom. kat. esperes-plébános felszentelte a műhelyeket, Isten áldását kérve a működésre. Utána a székelyhídi ref. esperes tartott igen

szép beszédet, majd dr. Sűdy Tibor körjegyző, Szabó János képviselő, dr. Varga László városi tanácsnok és egy régi munkás tartottak beszédet az egybegyűlt gyárvezetőség és a munkásság előtt, méltatva az újra megindult vállalat jelentőségét gazdasági téren, a község szempontjából és az újra munkaalkalmat találó munkásság nevében

(1.)

Korona Filmszínházban
PEPITA KABÁT magyar komikusok vígijátéka.
Latabár, Kiss Manyi, Vaszarv Piri, Maklár, Pethes stb.
Kitűnő magyar pótkép Fati végén kurta koresma.

BŐVÜLEZŐDÖTT AZ ERDÉLYI KATOLIKUS NŐSZÖVETSÉG KOLOZSVÁRI ÉRTEKEZLETE. Kolozsvárról jelentik (MTI.) Az Erdélyi Katolikus Nőszövetség befejezte többnapos kolozsvári értekezletét. A szövetség elnökévé egyhangulag újra prof. Bethlen Györgyöt választották meg.

Ellenőrző köruton a polgármester. Nagyvárad. Sajat tud. Dr. Gyapay László polgármester kedden délután ellenőrző körutra indult a városi műszaki hivatal kiküldöttével s ennek során a 4. számú most épülő mút munkálatairól tájékoztatók.

HÁROMNEGYEDRÉSZBEN NŐKET ÉS GYERMEKEKET FOGLALKOZTAT A SZOVJET HADFELSZERELÉSI IPAR. Stockholmból jelentik (MTI.) A Newyork Times jelentése szerint a szovjet hadfelszerelési ipar most körülbelül háromnegyed részben nőket és gyermekeket foglalkoztat.

ALLAST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

KOLOZSVÁRÓTT
Ünnepélyes külsőségek mellett nyílt meg az erdélyi kerület edzőtábor. A táborban 120 játékos részt vesz. Közülük 40 a székelyföldi csapatokból kerül ki. A játékosok az edzők a Gazdasági Akadémián laknak, az edzők pedig az egyetemi sporttelep lesz. A tábor vezetője Domonkos János

Amerika kihívóan viselkedik a franciákkal szemben

Párizsból jelentik (MTI.) Az OFI jelenti: A Paris Soir jelentése szerint Lavall francia kormányfő parancsot adott az alexandriai francia flottának, hogy minden eszközzel álljanak ellent, ha az angolok erőszakot alkalmaznának. Azzal a hírrel kapcsolatban, hogy Sumner Welles nem fogadta a francia nagykövetet, a lap megjegyzi, hogy ezzel bebizonyosodott az amerikaiak kihívó szándéka. Sumner Welles neveltsége azonban semmit sem változtat azon a tényen, hogy ha törésre kerül a sor Franciaország és Amerika között, akkor ezért a felelősség egyedül az amerikai kormányt terheli.

(MTI.) A Német TI jelenti. Londoni jelentés szerint Churchill előkelő helyet kínált fel Beaverbrooknak a hadikormányban. Beaverbrook még mindeddig nem döntött véglegesen arról, hogy elfogadja-e a megbízatást. Londonban annak lehetőségével is számolnak, hogy Churchill politikai nyomásra hajlandó lesz kinevezni még egy személyt, aki átvenné tőle a nemzetvédelmi tiszteletet.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 23.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Egyvelegek.
- 11.20 Kozák Imre énekel.
- 11.40 Rémhírek az állatvilágból. Irta Sóvágó Mihály. Felolvasás.
- 12.20 A József Attila 2. honvédegyalozás ezred zene.
- 13.30 Honvédek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szórakoztató zene.
- 15.20 A Kassai Rádió műsorából.
- 16.15 Ruzsin hallgatóinknak.
- 17.15 Bura Sándor cigányzenekara.
- 18.00 Hunyadi János győzelme a Vaskapunál. Julier Ferenc nyugatfronti ezredes előadása az 500 éves forduló alkalmából.
- 18.25 Vécsey Ernő jazz-zongoraszáma.
- 18.45 A szovjet-paradicsom közelről. — Rádiózenekar.
- 20.20 Legénybíró legényt avat. A közvetítést a csallóközi Somorja községhelyi vezető Budinszy Sándor és Dövényi Nagy Lajos. Hangfelvétel.
- 20.55 Egy óra belvárosi ház Vörösmartyn korában. Thurzó Gábor előadása. Közreműködők Abonyi Géza és Makay Margit.
- 22.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Magyar nóták.

Budapest II.

- 19.00 Vég Sándor vonósnégyes együttese.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Szórakoztató zene.
- 22.10 Közvetítések a Margitsziget különöző szórakozóhelyeiről.

Kizárták az aradi korzóról a zsidókat

A Magyar Tudósító jelenti A Lugoson megjelenő Magyar Kisebbség nemzetpolitikai szemle közli, hogy az aradi rendőrség megtiltotta a zsidóknak, hogy a korzón, parkokban és marospartii sétányon sétálhassanak, továbbá, hogy az elsőosztályú éttermek, vendéglők és cukrászdák terraszán tartózkodjanak. A lap híradást közöl arról is, hogy a romániai zsidó központ temesmegyei hivatala értesítést kapott a rendőrségtől, hogy a zsidók tartózkodjanak a nyilvános helyek látogatásától és főleg a tömeges megjelenéstől.

Mi újság a piacon?

Gyümölcsfélék: (Közepes felh.)

1 kgr alma 0.80—1.20—1.50, narancs 3.80, málna 1.50—1.80, cseresznye 1.80—2, körte 1.20—1.80, meggy 1.80—2.10, ribizli 1.20—1.40, dinnye 1.20—1.50, barack 2.20—2.80 pengő.

Zöldségfélék: (Erős felhozatal)

1 kgr burgonya 0.46—0.50, paradicsom 1.20—1.60, 1 drb kék paradicsom 0.20—0.30, 1 csomó répa 0.14—0.20, 1 csomó csöves borsó 0.50—0.60, 1 csomó hagyma 0.12—0.20, 1 csomó cékla 0.16—0.20, 1 kgr káposzta 0.16—0.18, olasz kgr. 0.20—0.24, tök kgr 0.14—0.16, 1 drb karfiol 0.20—0.50, 1 csomó petrezselyem 0.14—0.20, 1 drb karalábé 0.06—0.10, kgr 0.30, 1 csomó zeller 0.06—0.08, 1 kgr zöldbab 0.40—0.60, 1 drb zöldpaprika 0.02—0.10, 1 drb uborka 0.02—0.10, 1 csomó retek 0.20—0.24, 1 kgr spenót 1.20—1.40, 1 drb torma 0.10—0.16 pengő.

Élőállatok: (Közepes felhozatal)

1 drb szarvasmarha vágó kgr. 1.35, 1 drb fejős tehén 600—1300, 1 drb szopós borjú kgr 1.40, 1 pár kismalac 50—65, igazló 300—1000, parádés 1000—1300 pengő.

Tejtermékek: (Közepes felhozatal)

1 kgr vaj 4.90—5.90, 1 kgr juhturó 2.80—3.20, tehénturó 1.10, tejfel 1.40, 1 kgr juh-sajt 3.20 pengő.

Kenyér:

1 kgr egység 46 fillér.

Halfélék: (Közepes felhozatal)

1 kgr suly ponty 2.60—3.20, 1 kgr csuka 2.20—2.80, 1 kgr apró hal 1.20—1.50 pengő.

Szárnyasok: (Gyenge felhozatal)

I. o. csirke párja 6, II. o. csirke párja 4.50, III. o. párja 3.50, 1 drb tyúk 2.10 pengő.

Húsarak:

1 kgr marhahús 2.96, növendékmárha 2.96, bivalyhús 2.84, zsir 3.40, tepertő 3.40 pengő.

Ellenőrzés volt a tejpiacon

A hétfői hetipiacon dr. Varga László tanácsnok utasítására dr. Deák kerületi tisztiorvos és Bányai István vásárbiztos a rendőrség támogatására ellenőrzést tartott. Az ellenőrzés eredményeként nagymennyiségű tojást és sajtot mérték el megállapított árak alapján. A tojás ellenőrzésénél a piaci árúkat ellenőrzés után eltiltják a piaci árusítástól.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapokat!

SPORT

Sok akarással folyik a készülődés a kolozsvári hadtestbajnokságra

Levente atlétáink győzelmet ígérnek a nagy összecsapáson

(Levente Hírközpont Nagyvárad.) A kolozsvári hadtestbajnokságra készülődő levente válogatott keret az utolsó héten igen komoly edzésbe kezdett. Nap-nap után ott edzenek az Erzsébet-liget salakján s ha elnézi őket az ember, csak reménnyel küldheti őket az erdélyi ifjú atléták nagy találkozására, mert ott minden bizonytalansággal a legkiválóbb eredményeket érik el s szereznek dicsőséget a nagyváradai színeknek.

Mint már megírtuk a csapat szombaton délben, illetve egy részük, akiket hivatali elfoglaltságuk gátol az esti órákban indul útnak Kolozsvárra.

Ma, csütörtökön és pénteken tart még edzést a keret. A leventék edzője különösen Fekete László, Huszár Jenő, Zakariás, Fekete Ferenc,

Erdélyi, Nagy, Mandrucz és Barna szereplésétől vár igen sokat. Valamennyiüket elvárja az utolsó edzésekre, amikor hasznos utasítással és felszereléssel látja el őket.

A 4×100 méteres váltó futás tagjai csütörtökön délután tartják edzésüket Zakariás, Zeiros, Huszár és Felvidéki összejáratásban. A nagyszerű képességű váradai stafétától szakkörök biztos győzelmet várnak.

A magasugrók is sok szép reményre jogosítanak, hiszen Fekete László és Pálkás 155—60, Ferenc és Felvidéki pedig még jobb eredménnyel bíznak.

A keret tagjait ezután is kéri a szakosztály vezetősége, hogy az edzéseken való részvételt tekintse felelősségteljes erkölcsi kötelességének.

Segédmotorosok figyelmébe! Motorkerékpárok, varrógépek szociális javítását garanciával megkezdtem. Használt motorkerékpárt vezek és eladok

JAKAB műszerész Kossuth Lajos-utca 5. szám. Telefon: 23-30

Harmadik lett az Esta Sun a kolozsvári egyesületközi atlétikai versenyen

Nagyvárad. Atlétáink igen szép sikerrel szerepeltek a vasárnapi kolozsvári egyesületközi bajnokságon. Krupka 16.8-al nyerte a 110 méteres gátfutást, mögötte Kiss ugyancsak. Nagyvárad volt a második. A súlylökésben Janza, az NSE versenyzője gyűrte maga alá az erdélyi versenyzőket és 12 méter 74 cm-el győzött. Lerchner második lett a kalapácsvetésben, Gál az 1500 méteren, Nagy az

5000 méteren 4. helyezést ért el. Hídeg pedig az 1500 méteren futott be ötödik helyen.

Az Esta Sun 4×400 méteres váltója az igen előkelő második helyezést érte el. Az egyesületközi verseny végeredményeképpen a nagyváradai Esta Sun harmadik lett. Versenyzőink páratlanul szép és eredményes szereplése osztatlan örömet kelt erdélyi s főleg váradai sportkörökben.

Férfi ruhákat használtak, legjobban áron vehet, eladhat **MOLNAR** használtruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban). Hívásra házhöz jövök.

Megváltozott a Balatoni Sporthét időpontja

A Magyar Tudósító jelenti: A Balatoni Sporthét rendezőbizottsága Reményi-Schneller Lajos elnöklésével tartott ülésén az érdekeltektől sportszövetségek kérésére a Balatoni Sporthét időpontját augusztus 26-ról szeptember 5-6-7 és 8-ára helyezte át. Ez a későbbi terminus sokkal kedvezőbb, mert szeptember 6 vasárnap szeptember 8 pedig Kisasszony-napja és ilyenformán a vikkend. továbbá a kettős ünnepnap folytán a sporthét látogatottsága nagyobb lesz. A sport hét versenycinck szervezését nagy arányban kezdték meg és 12 sportágnak körülbelül 500 versenyzője vesz részt. A németek és olaszok előreláthatólag ismét nagyszámban jelennek meg a balatonfüredi nemzetközi versenyeken, a motorkerékpárosok pedig az idén is Tihanyban rendezik meg a magyar motorkerékpár-bajnokságot.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Acz Tibor.** Széchenyi tér 6. órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

A labdarugás az a sport, amely legjobban megfelel a magyar sorsnak...

Az MLSz a nagyváradai Magyar Árvándor-díj hadapródiskola részére örökös vándordíjat alapított s azt már el is küldötte az iskola parancsnokának.

A hadapródiskola parancsnoka

melegítendő vándor-díjat az MLSz vezetőségének az értékes vándordíjat.

— A vándordíj — írja az iskola parancsnoka — legszebb díjazás lesz a hadapródiskolának, a bajnokcsapat

osztályának pedig irigylésre méltó büszkesége. A labdarugás az a sport, amely leginkább megfelel a magyar sorsnak, mert itt fegyvellemmel, ésszel, erővel és ügyességgel kell küzdeni. Ezek pedig mind nemzetnevelő tulajdonságok...

APRÓHIRDETESEK

Levelezés

Felkérjük özv. Nagy Mihályné, aki a Magyar Lapok kiadóhivatalában a megtalált pénztárcáját átvette, jelentkezzen sürgősen a kiadóban. 739

Lakás

Kiadó udvari butorozott szoba. Eladó: használt ablakok, szalon divány, 2 székkel, hegóniák, porcellán tálak, antik cukortartó. Szaniszló-u. 67. 751

Különlétele

37 katasztrális hold szántóföld egy darabban, nagyváradai szénapiactól 10 percre azonnal bérbeadó hosszabb időre. Váradezőllős, római katolikus plébánia. 743

Kölcson kapható, épületjavítási, mezőgazdasági beruházási célokra. Hírel, szövetkezetnél, Gróf Bethlen István-u. 6. szám. 745

Pótvizsgára V-ik gimnázista fiamhoz keresek tanárt, ki a számtanból előkészíti. Szaniszló-u. 13. ajtó 1. 749

Okleveles tanár vállalja 1—2 magán. és pótvizsgákok előkészítését. Beöthy Ödön utca 42. 727

Tíz-tizenöt hold földet esetleg kis tanyát Váradhoz közel bérbe vennék. Címét a kiadóba kérek. 717

Adás-vétel

Figyelem! Kitűnő helyen gyönyörűen berendezett női konfekció üzlet áruval műhellyel, családi okok miatt eladó. Érdeklődők „18.000” jellegre a kiadóba írjanak. 744

Sarok fűszerüzlet azonnal átadó. — Lakatos-utca 23. 747

Állást keres

Gyermek mellé ajánlkozom gyakornokkal, Cimet a kiadóba kérek.

Állást nyec

Kovács segédeként állandó munkára felvesz, Kopácsi Sztaroveszky-utca 10. 750

Elveszett

Elveszett Paks Sándor névre kiállított 3 darab kenyérgyeg, 1 darab 35 dekás pótgjegy és egy cukorjegy. Megtalálót nagyon kérem, tekintettel, hogy kisgyermekes családom veszítette el hozzá a kiadóba. 742

Papp Sándor igazgató-tanító nevére szóló 5 személyes kenyérgyegy pótgjegy, Attila-u. elején és Halászuca között elveszett. Megtalálót adja át Halászu. 50. alatt nevezettnek. 742

Elveszett Szilágyi József névre kiállított 2 darab kenyérgyegy. Megtalálót hozza Széchenyi püspök-u. 30. 742

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: reáliskola kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.